

Langtidsledighed

Langtidsledigheden er næsten halveret

De sidste seks år har dansk økonomi nydt godt af en kraftig jobfremgang på arbejdsmarkedet. I løbet af den tid er antallet af langtidsledige næsten blevet halveret. Danmark har den 2. laveste andel af langtidsledige i EU, og vi er i Danmark blandt de absolut bedste til at få arbejdsløse hurtigt i arbejde, så de undgår langtidsledighed. I Danmark er der hele tiden stor udskiftning i arbejdsløsheds køen – også blandt de langtidsledige. Arbejdsløsheden er ikke blevet tungere under opsvinget.

af cheføkonom **Erik Bjørsted**
& stud.polit. **Freja Englund**

15. januar 2019

Analysens hovedkonklusioner

- Siden 2013 har der været en massiv jobfremgang på det danske arbejdsmarked. Meget tyder på, at opsvinget også kommer de personer, som er på kanten af arbejdsmarkedet til gode.
- Siden 2. kvartal 2012 og frem til 2. kvartal 2018 er antallet af langtidsledige næsten blevet halveret fra 63.000 personer til 32.000 personer.
- Danmark har den 2. laveste andel af langtidsledige i EU, og Danmark er blandt de absolut bedste til at få arbejdsløse i job.
- Af de arbejdsløse i 1. kvartal 2018 var således 42,5 pct. af dem i arbejde i 2. kvartal 2018. Vores fleksible arbejdsmarked sikrer, at der hele tiden er jobåbninger. Det betyder, at arbejdsløse er arbejdsløse i relativt kort tid.

Kontakt

Cheføkonom

Erik Bjørsted

Tlf. 33 55 77 12

Mobil 27 68 79 50

eb@ae.dk

Kommunikationschef

Mikkel Harboe

Tlf. 33 55 77 28

Mobil 28 36 87 50

mh@ae.dk

Langtidsledigheden er næsten blevet halveret

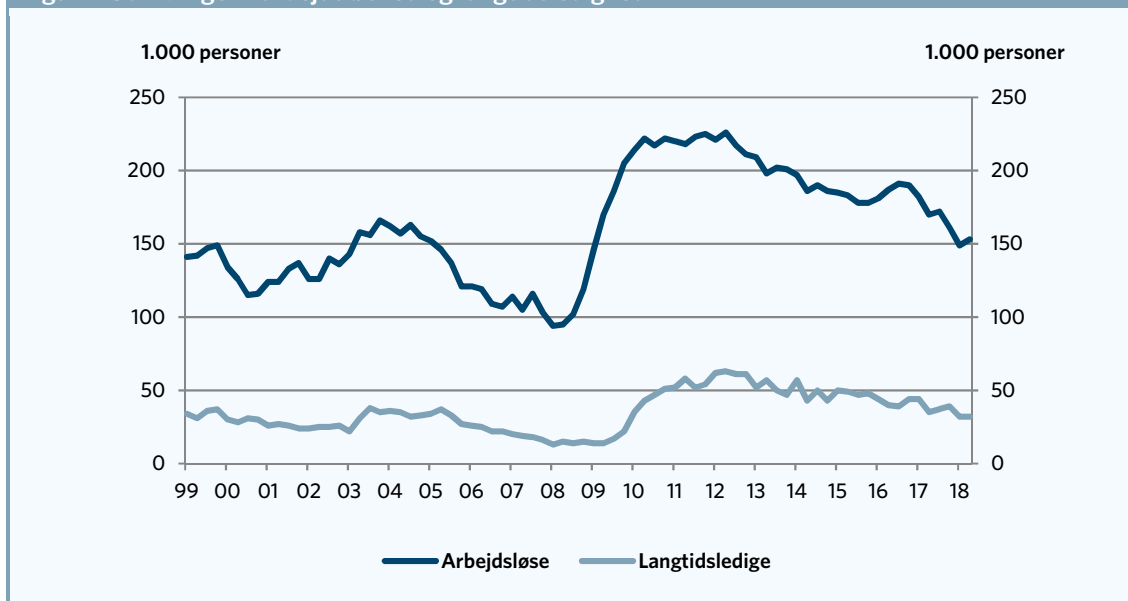
I denne analyse undersøger vi langtidsledigheden i Danmark. Opgørelsen er baseret på 'Arbejdskraftundersøgelsen' fra Danmarks Statistik og omfatter også arbejdsløse, som ikke indgår i den registrerede bruttoledighed - f.eks. arbejdsløse uden ret til dagpenge eller kontanthjælp.

De sidste seks år har dansk økonomi nydt godt af en massiv jobfremgang. Mere end 200.000 lønmodtagere er kommet i arbejde i løbet af opsvinget. Meget tyder på, at personer på kanten af arbejdsmarkedet også nyder godt af opsvinget. Antallet af langtidsledige - defineret som arbejdsløse med mindst 12 måneders ledighed bag sig - er faldet mærkbart i løbet af opsvinget.

Antallet af langtidsledige toppede i 2. kvartal 2012 med ca. 63.000 personer, og siden er antallet faldet med ca. 31.000 personer i 2. kvartal 2018. Dermed er antallet af langtidsledige næsten blevet halveret i løbet af opsvinget. Det fremgår af figur 1, som viser udviklingen i den samlede arbejdsløshed og langtidsledigheden.

Til sammenligning er den samlede arbejdsløshed faldet med godt 70.000 personer. Faldet i langtidsledigheden udgør i perioden altså godt 40 pct. af faldet i den samlede arbejdsløshed. Også når man ser på langtidsledighedsprocenten, som måler antallet af langtidsledige i procent af arbejdsstyrken, er denne blevet halveret fra ca. 2,1 pct. i 2. kvartal 2012 til 1,1 pct. i 2. kvartal 2018.

Figur 1. Udviklingen i arbejdsløshed og langtidsledighed

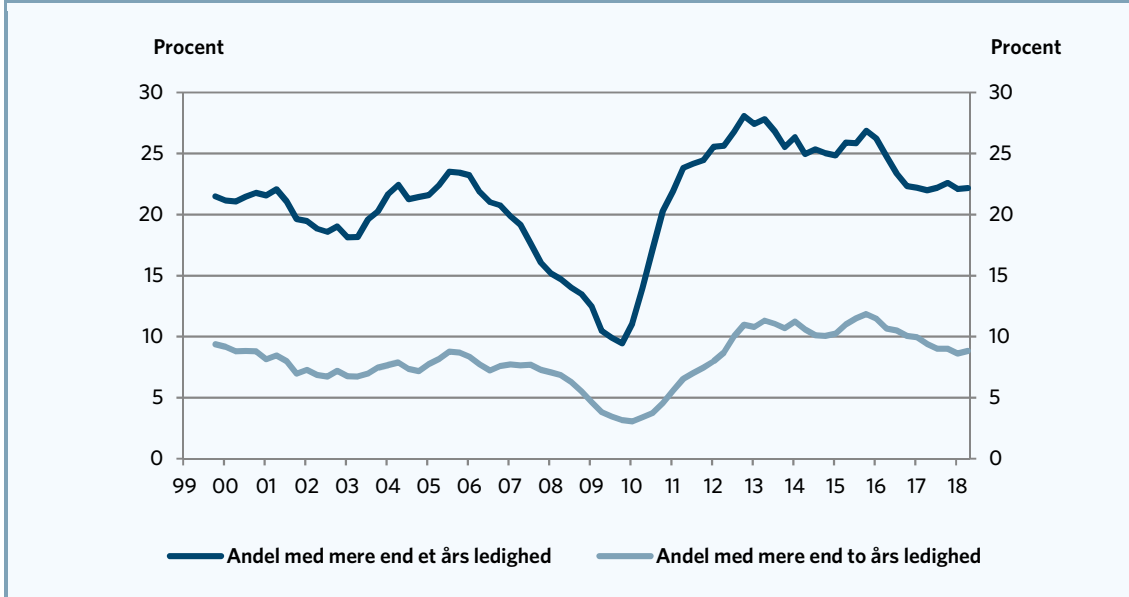
Anm.: Langtidsledige er defineret som arbejdsløse, som har været uden arbejde i mindst 12 måneder. Data er korrigeret for sæsonudsving. Der ses på de 15-74-årige. Udviklingen mellem 2016 og 2017 skal tolkes varsomt pga. databrud.
Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistik, arbejdskraftundersøgelsen og Eurostat.

Som det fremgår, er langtidsledigheden dog fortsat højere end før krisen. Inden krisen var antallet af langtidsledige herhjemme nede på omkring 13.000 personer, svarende til ca. 0,4 pct. af arbejdsstyrken.

Overordnet er arbejdsløsheden ikke blevet mere tung her under opsvinget. Tværtimod har andelen af arbejdsløse med mere end et års ledighed haft en faldende tendens siden opsvinget begyndte. Det fremgår af figur 2. Andelen af langtidsledige er således faldet fra godt hver fjerde til godt hver femte.

Andelen af arbejdsløse med mindst 24 måneders ledighed bag sig, har også haft en faldende tendens under opsvinget.

Figur 2. Andelen af de langtidsledige

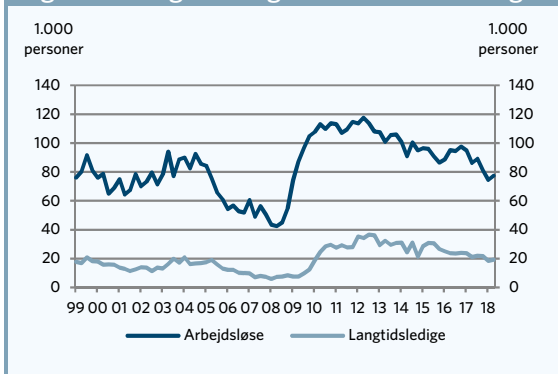
Anm.: Der ses på andelen af arbejdsløse, som har været ledige i mindst 12 måneder og mindst 24 måneder. For bedre at kunne aflæse tendensen i tallene er der her set på et firekvartalers glidende gennemsnit. Der ses på de 15-74-årige. Udviklingen mellem 2016 og 2017 skal tolkes varsomt pga. databrud.

Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistik, arbejdskraftundersøgelsen og Eurostat.

Langtidsledigheden falder også for de ældre

Hvis man opdeler på aldersgrupper, kan man se, at langtidsledigheden falder for både kernetropperne mellem 25 og 49 år samt for de 50-64-årige. Det fremgår af figur 3A og 3B. Der er for få observationer for de helt unge mellem 15 og 24 år. Derfor har vi ikke analyseret udviklingen for denne aldersgruppe, ligesom Danmarks Statistik og Eurostat ikke har offentliggjort data for de 64-74-årige.

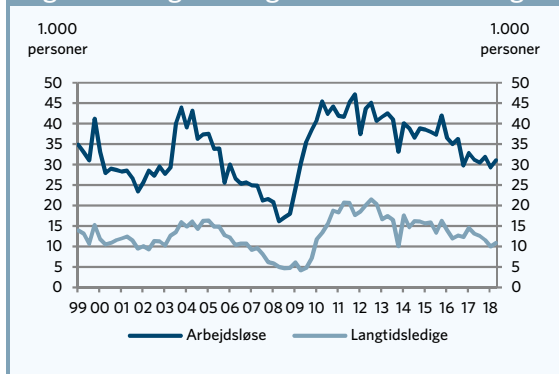
Figur 3A. Langtidsledighed for de 25-49-årige

Anm.: Der ses på antallet af arbejdsløse, som har været uden arbejde i mindst 12 måneder. Data er korrigeret for sæsonudsving. Udviklingen mellem 2016 og 2017 skal tolkes varsomt pga. databrud.

Kilde: AE pba. Danmarks Statistik, arbejdskraftundersøgelsen og Eurostat.

Figur 3B. Langtidsledighed for de 50-64-årige

Anm.: Der ses på antallet af arbejdsløse, som har været uden arbejde i mindst 12 måneder. Data er korrigeret for sæsonudsving. Udviklingen mellem 2016 og 2017 skal tolkes varsomt pga. databrud.

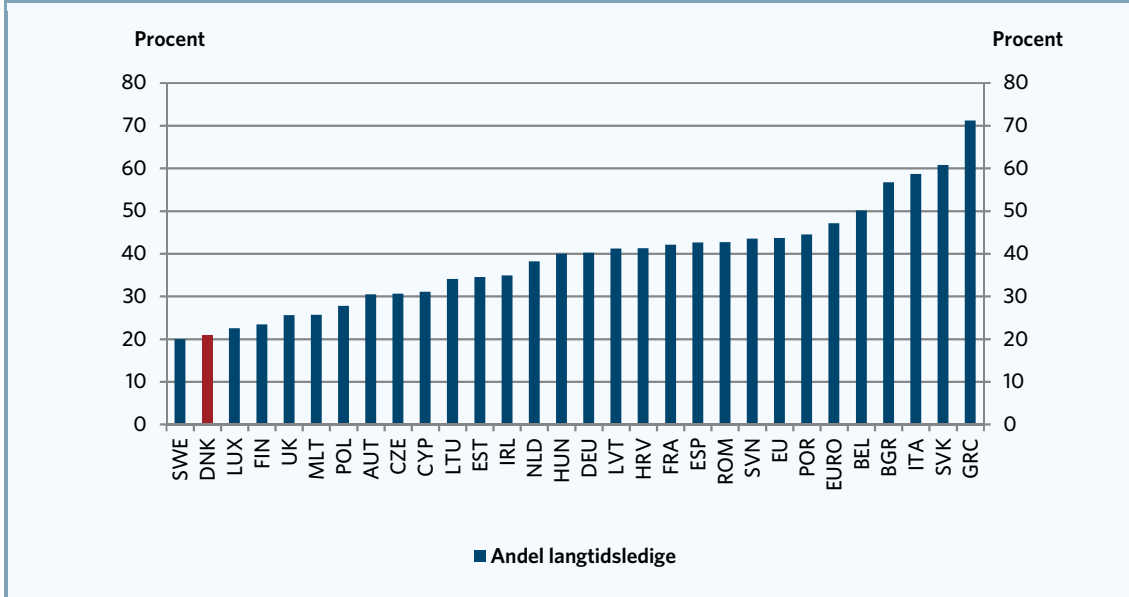
Kilde: AE pba. Danmarks Statistik, arbejdskraftundersøgelsen og Eurostat.

Danmark har næstfærrest langtidsledige i EU

Sammenlignet med andre lande, har Danmark relativt få langtidsledige. Ud af den samlede AKU-ledighed i Danmark er ca. 21 pct. langtidsledige. Dermed har Danmark den 2. laveste andel af langtidsledige i hele EU. Det fremgår af figur 4.

Selv Tyskland, som med deres Hartz-reformer i nulserne ofte fremhæves som et foregangsland i forhold til at bekæmpe arbejdsløshed, har en dobbelt så høj andel af langtidsledige, som Danmark. Kun Sverige har en lavere andel af langtidsledige end Danmark. Andelen af langtidsledige i Sverige er dog kun marginalt lavere end i Danmark. Mens andelen af langtidsledige herhjemme i 2. kvartal 2018 var på ca. 21 pct., var andelen i Sverige på ca. 20 pct.

Figur 4. Andel af arbejdsløse, som er langtidsledige

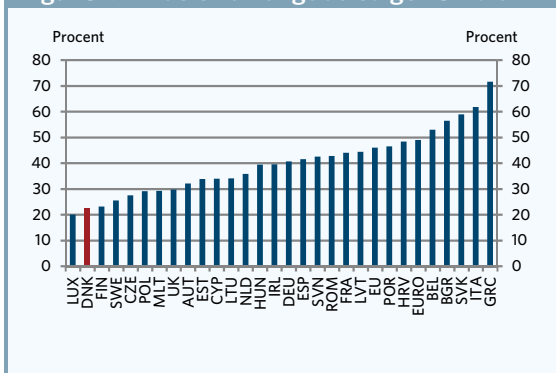

Anm.: Der ses på andelen af arbejdsløse, som har været ledige i mindst 12 måneder. Data er korrigeret for sæsonudsving. Der ses på de 15-74-årige.

Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistik, arbejdskraftundersøgelsen og Eurostat.

Også når man ser på kernetropperne mellem 25 og 49 år samt for de 50+ årige, ligger Danmark rigtig flot placeret. Det fremgår af figur 5A og 5B.

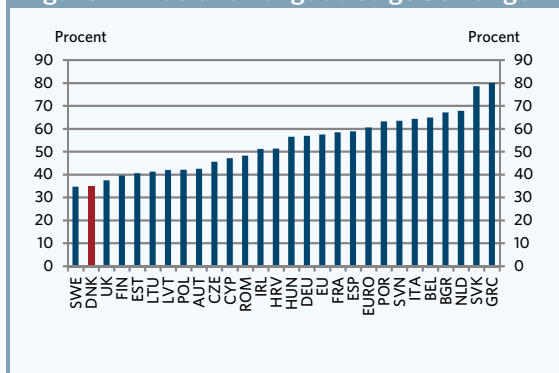
Figur 5A. Andelen af langtidsledige 25-49 år

Anm.: Der ses på andelen af arbejdsløse, som har været ledige i mindst 12 måneder.

Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistik, arbejdskraftundersøgelsen og Eurostat.

Figur 5B. Andelen af langtidsledige 50+ årige

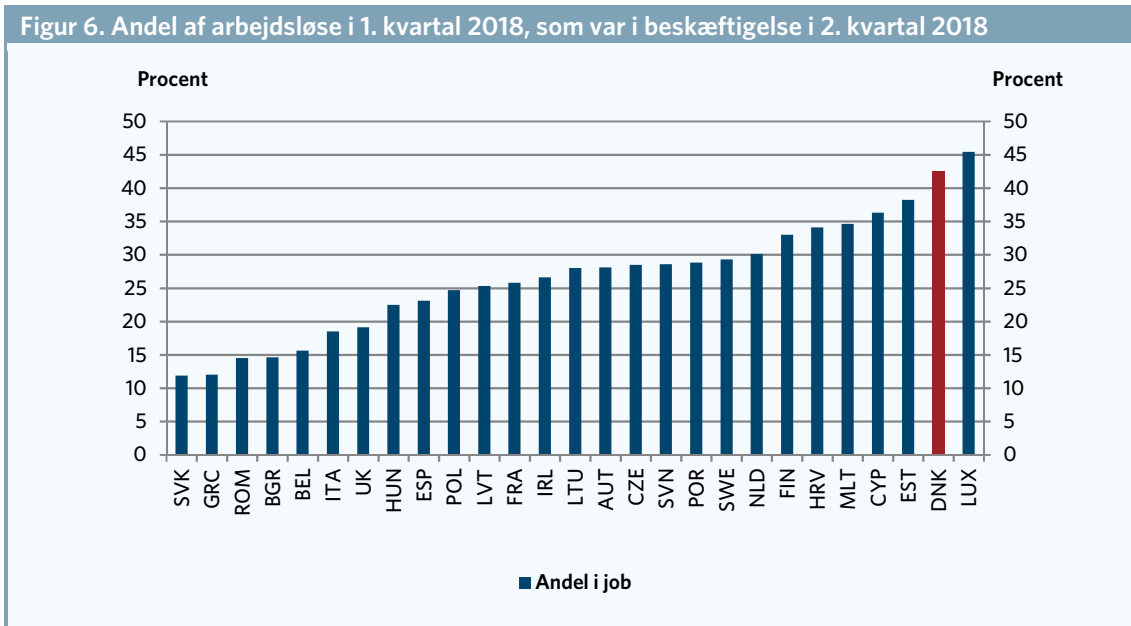
Anm.: Der ses på andelen af arbejdsløse, som har været ledige i mindst 12 måneder.

Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistik, arbejdskraftundersøgelsen og Eurostat.

Danmark er blandt de bedste i EU til at få arbejdsløse i job

Årsagen til at vi herhjemme har så få langtidsledige er, at der hele tiden er masser af jobåbninger på det danske arbejdsmarked, som kommer de arbejdsløse til gode. Af alle de personer, som i 1. kvartal 2018 var arbejdsløse, var 42,5 pct. af dem i beskæftigelse i 2. kvartal 2018.

Det placerer Danmark på en 2. plads over lande, som fra kvartal til kvartal får flest arbejdsløse i arbejde. Kun Luxembourg får i øjeblikket en højere andel af arbejdsløse i arbejde end Danmark gør. Det fremgår af figur 6, som viser andelen af de arbejdsløse i 1. kvartal 2018, som var i beskæftigelse i det efterfølgende kvartal.

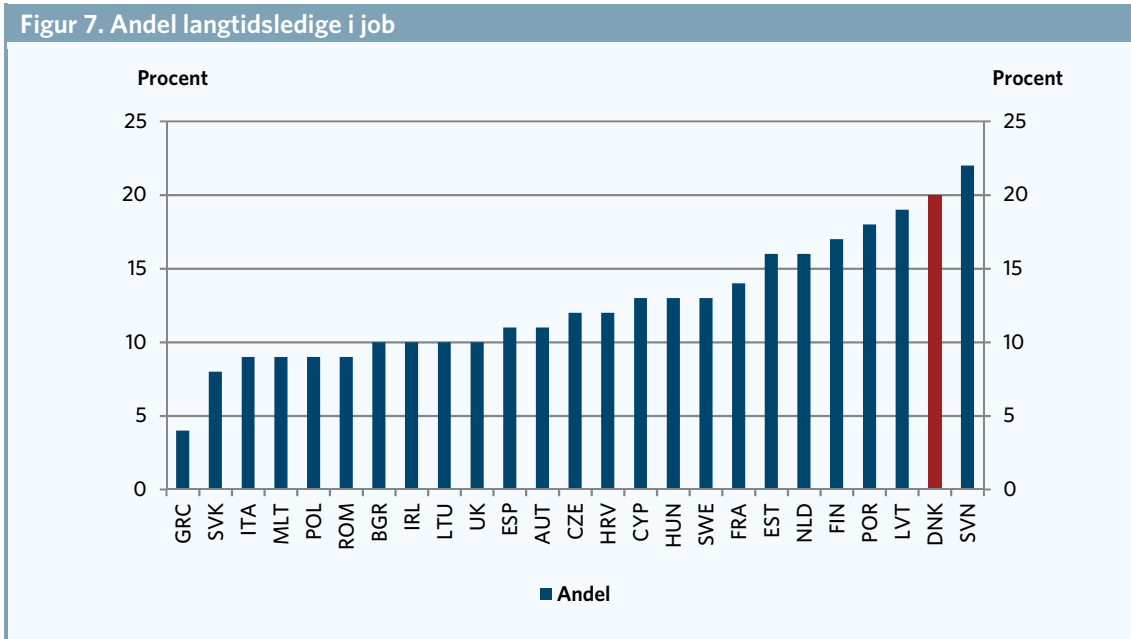

Anm.: Der ses på andelen af arbejdsløse i 1. kvartal 2018, som er beskæftigede i 2. kvartal 2018.
Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistik, Arbejdskraftundersøgelsen og Eurostat.

Der er således hele tiden en stor udskiftning i arbejdsløsheds-skøen, og generelt står arbejdsløse herhjemme ikke specielt lang tid i arbejdsløsheds-skøen. At så mange arbejdsløse hvert kvartal kommer i job skyldes bl.a. vores meget fleksible arbejdsmarked, hvor det er nemt at ansætte og fyre medarbejdere. De fleksible regler for at ansætte og fyre gør, at der selv i krisetider er mange jobåbninger, som kommer de arbejdsløse til gode. Samtidig er aktiveringsindsatsen med til at få flere tilbage i arbejde. Vores arbejdsmarkedsmodel, flexicurity-modellen, er dermed med til at begrænse langtidsledigheden herhjemme.

Noget tyder dog på, at vi også er gode til at få dem, som er blevet langtidsledige i job. Det europæiske statistikkontor, Eurostat er i øjeblikket ved at udarbejde en ny statistik, hvor man kan se, hvor stor en andel af de langtidsledige, der finder job.

De første foreløbige resultater peger indtil videre på, at Danmark også er blandt de bedste i EU til at få langtidsledige i job. I 2017 kom i gennemsnit ca. 20 pct. af de langtidsledige i et givent kvartal i job-kvar-talet efter. Dermed ligger Danmark på en 2. plads i EU på listen over lande, som får flest langtidsledige i arbejde. Det fremgår af figur 7.

Anm.: Der ses på andelen af de langtidsledige, som kommer i job. Tallene i figuren er et gennemsnit af kvartalstallene for 2017. Der er tale om foreløbige estimater fra Eurostat, som kan ændre sig i takt med at statistikken forbedres.
Kilde: AE på baggrund af Eurostat.

Personer på kanten af arbejdsmarkedet kan profitere af opsvinget

De gode tider vi i øjeblikket oplever, gør det lettere for de personer, der i dag befinder sig i udkanten af arbejdsmarkedet at komme i arbejde. Mange er bekymrede for flaskehalse på arbejdsmarkedet, men omvendt skal man huske på, at når der er rift om arbejdskraften, kan det være med til at skabe plads til de personer der i dag befinder sig på kanten af arbejdsmarkedet.

Udover et vist pres på arbejdsmarkedet, så kan en forbedret beskæftigelsesindsats også være med til at reducere antallet af langtidsledige yderligere. Carsten Koch-udvalget viste, at man i aktiveringsindsatsen alt for ofte har været tilbøjelig til at sende personer på kanten af arbejdsmarkedet i aktiveringsforløb, som ikke har været målrettet nok mod arbejdsmarkedet.

Derfor er et skifte i beskæftigelsesindsatsen nødvendigt, hvis man skal have personerne på kanten af arbejdsmarkedet bedre med. Udover, at man i højere grad bør benytte sig af virksomhedsrettede tilbud, som virksomhedspraktik og løntilskud, skal uddannelsesaktivering også være målrettet mod specifikke kompetencer man har brug for på arbejdsmarkedet. Det er ikke nok bare at løfte nogle generelle og grundlæggende kompetencer.

Svaret er ikke at forringe sikkerhedsnettet, som man fra tid til anden hører forslået. Et godt og finmasket sikkerhedsnet under lønmodtagerne er en forudsætning for at bevare de fleksible regler for fyringer og ansættelser. Man tog allerede de første skridt mod et mindre fleksibelt arbejdsmarked i 2010 i form af fratrædelsesgodtgørelser i overenskomsterne, som gør det dyrere at fyre ansatte. Yderligere svækkelse af sikkerhedsnettet vil bare svække vores velfungerende arbejdsmarkedsmodel.

Vores arbejdsmarkedsmodel skal derimod styrkes ved at forbedre beskæftigelsesindsatsen og give arbejdsløse med ingen eller forældet uddannelse bedre muligheder for at uddanne sig.